

Kære kolleger,

I nogle år har det tyske sprog haft to ortografier.

Den ene ortografi er den, der siden Goethes tid har udviklet sig lidt efter lidt, og som har stået sin prøve gennem hele det 20. århundrede. Det er den ortografi, som er blevet benyttet i udgivelser af Theodor W. Adorno, Hannah Arendt, Ingeborg Bachmann, Walter Benjamin, Heinrich Böll, Elias Canetti, Paul Celan, Friedrich Dürrenmatt, Albert Einstein, Sigmund Freud, Max Frisch, Hermann Hesse, Franz Kafka, Niklas Luhmann, Thomas Mann, Robert Musil, Rainer Maria Rilke, Nelly Sachs, Arthur Schnitzler, Max Weber og Ludwig Wittgenstein. Det er det tyske sprogs ortografi inden for litteratur, filosofi og videnskab.

Den anden ortografi er en, der er blevet opfundet efter statsligt påbud. Den er ringere og vanskeliggør i sproglige sammenhænge det præcise udtryk. Alligevel skal den gennemføres mod befolkningsflertallets vilje ved forordninger, ved indførelse i skolebøger og officielle tekster. Det store flertal af tysksprogede intellektuelle afviser den af staten dekretede retskrivning. En af Tysklands bedste aviser ("Frankfurter Allgemeine") afviser den. Nogle af de mest ansete bogforlag (f.eks. Hanser, Suhrkamp, Diogenes, Piper) afviser den. Samtidig lærer børnene i tyske, østrigske og schweiziske skoler, at den bedste ortografi er "forældet".

Der findes desværre forlag, der har stillet sig på bureaukратиets side, og som har besluttet sig for den "nye" ortografi. Men selv på disse forlag holder de tysksprogede forfattere fast ved, at i det mindste deres bøger udgives med den hævdvundne retskrivning. Hvad de dog desværre ikke har nogen indflydelse på, er ortografien i de bøger, der på disse forlag bliver oversat fra andre sprog til tysk. Medens den tysksprogede litteratur næsten udelukkende udkommer med den angiveligt "forældede" ortografi, bliver den fremmedsprogede f.eks. af forlag som S. Fischer eller Rowohlt udgivet med den "nye" retskrivning, som myndighederne har dekretet.

Vi beder jer, kære kolleger, om at hjælpe os og bakke os op. Vi opfordrer jer til over for det forlag, hvor jeres næste bog udkommer på tysk, at insistere på den gode gammeldags tyske ortografi, sådan som vi gør det. Jeres læsere vil takke jer for det.

Med venlige hilsener

Horace Engdahl Hans Magnus Enzensberger Georges-Arthur Goldschmidt

Günter Grass Lars Gustafsson Elfriede Jelinek György Konrád

Reiner Kunze Stanisław Lem Siegfried Lenz Claudio Magris Harry Mulisch

Adolf Muschg Sten Nadolny Cees Nooteboom Patrick Süskind

Martin Walser Christa Wolf

Berlin, 7 oktober 2003